

تورک یوردی

تورکلرک فاندەسنە چالیشیر
اون بش کونده بر چیقار

بیل ۷ - جلد ۱۴ - عمومی صای ۱۵۸

۱۵ حزیران ، ۱۳۳۴ - صای ۸

او وقت اختیار واینا ، بیاض یله آتی
درت ناله سوردی . غملی پوهیولادن پو پوک
برکورولتویه اوزاقلاشدی . عمر سیف الربه

وجودیکی ده اوینا تمده آت پورولماسین ، کیجه
اولماسین . اکر باشکی قالدیرر ، وجودیکی
اوینا ترسه مک مطلقا بر فلاکت کله جک .



عائله مناسبتلریمز

تسلیم ایتدیردی .. قادین تسلیم ایتدیردی ..
و شایان شکراندرکه ارککلرده قادینک اقتدارینی
و فداکارلغنه مقابلده حقنی تسلیم ایتدی ..
بو نکچون قادین کبی ، قادینلق ده قفس آرقه -
سندن صیریلدی .. و قادینلق مسئله سی ده تماس
ایدیاییلیر شکه کیردی . بزده قادینک حقو -
قدن ، عرفاندن ، جمعیتده کی وظائفندن وقعه لر
و جریانلره استناد ایده رک بحث ایتمک امکانی
حاصل اولدی .

مسئله مناقشه ایدیاییلیر بر ساحه یه چیققدن
صوکره اوکاچکی دوزن ویرمک امکانی حاصل
اولور . و قانیم که قادینلر چوجوق اوزرنده
حتی ، چوجوق تربیه سی ، میراث ، حیات
عمومییه ، علی الاطلاق اشتراک کی .. برچوق
مسئله لر ، قادینلق مسئله سی اطرافنده موقع
مناقشه یه آتیلایق ؛ و بو مسئله لر ، اجتماعی
دینی ، اخلاقی .. نقیاط نظر دن پک چوق
فکرلری مشغول ایده جکدر .

زوج و زوجه مناسبتی ده .. بو مسئله لرک
بلکه اک مهمی در . تورک ملتک اجتماعی حیا -
تنده بر نشه و امتزاج کورمک دیلینلرجه بو
مسئله ناک حال وقتی گلش کچور بیله ...

بزده قادینلق و قیزلق مسئله لرندن صیق
صیق بحث ایدیاییلیر باقیلیرسه ، بو مسئله
کندیلکندن بحثه لیاقت قازانمشدر دیمک .
فی الواقع شیمدی به قدرده بو مسئله اطرافنده
یازیلماش دکلدی . حتی قادینلر ، حقوقلرینی
محافظه ایچون جمعیتلر تشکیل ایلدکری کی
عینی مقصدله غرضلر ، مجموعه لر دخی چیقار -
مشلردی ... آنجا ، بوتون بو یازیلر ، بزده
حققه موجود بر جریانی افاده ایتکدن چوق
اوزاقیلر .. حسلری ، فکرلری اجنبی شمر -
لرمن ، یازیلرمن قدرده بزده قادینلق مسئله -
سه تماس ایدن یازیلرده ده اولایا یا ناخیلق
قوقوسی دویماق ممکن دکلدی . بشریت ،
بوتون حقلرینی پک چوق مجادله لر دن صوکره
قازاندی . اجتماعی مسئله لر ، حکمی و کیمیوی
دستورلر کی هر مملکتده عینی شکله موضوع
بحث ایدیاییلیردی . حرب حاضر ، ملتک
ارککلرینه یوکلندیکی وظایفک مهم بر قسمتی ده
قادینلرمنه تحمیل ایتدی .. شمدی به قدر
قادینلرک عجزی ، بر قناعت حالنده ارککلرده
یاشارکن ده مشترک فلاکنده کی مشترک فعالیت
نسایت قادیننده ده بر قوتک موجود اولدیغی

نچون؟ بونی حل ایدیه بیلیمک ایچون
دیگر ایکی وقعه بی داهای نقل ایتمه لییم :

بر آرقاداشم اولمک ایسته یوردی . حتی
یالکیز سیماشی اولسون طانیدینی بر قیز
یوقدی . اسکی اصول ازدواجی ده ایسته مدی .
یعنی والدیه سنک شهادته طالعی باغلامای موافق
کور میوردی . نهایت ماضی حیانه مراجعت
ایدیه رک کوچوکلکنده طانیدینی قومشو قیزینه
قرار ویردی .. نولندی .. افکار وحشیانه
بو یوک تخالف حاصل اولمش ، نهایت برسنه
صوکره افتراق واقع اولدی .

دیگر بر آرقاداشم یسه تاهل سوداسنه
دوشدی . بوزواللی دوستمک یوقدرجق اولسون
طانیدینی بر قیز بیله یوقدی . نهایت تیزه سنک
حسن اتخانه تودیع طالع ایلدی .. نولندی .
فقط ایلمک ملاقاتده نفرت باشلادی و نکاحدن
بش اون کون صوکره آریلدیلر ..

بو آلم واقعه لر او قدر چوقدرکه همیز
بونلرک بک چوغه شاهد اولمشدر . ازدواجک
ایلمک کونلرنده کی ذوق مادی بعضی دفعه ،
بوتون حسیات و افکاری نظر دفته آدیرمایاجق
درجه ده قوتلی اولوبور ، فقط زمان بو ذوقک
قیمتی آزالندقیجه قادین وارکک حیاتلری
باغلا یاجق باشقه رابطهلر حسی و فکری رابطهلر
آریبورلر .. آیری تریسه لرک ، اکثریا آیری
محیطلرک تأثیرله بو بومش اولدقلری ایچون
قادین ارککه ارکک قادینه یابانچی قالیور آریلمای
ذل عدایده نلر ، چارناچار بویوکی اوموزلرینه
آلیورلر ، سویمسز سسبز ، نشه سز بر حیات
باشلا یور و دوام ایدیور . بو سویمسز لک ،
بو نشه سز لک عالمه لر مزک حدودینی آشاراق
۴۲۲۷

بر دفعه ، تاهل غیر طبیعی شرائطله
باشلا یور ، غیر طبیعی باشلایان بو ازدواج ..
اضطرابلر ایچنده یسه غیر طبیعی اولاراق
سور وکله نیور .. یالکیز نیم شاهد اولدیغ اوج
دورت وقعه وارکه ، بونلر ، عالمه حیانتک
اهمیتی تقدیر ایدیه نلر عندنده نه آلم تلقی ایدیه
جکدردر :

ازدواج ، تشریک حیاتدر ؛ حیانه اشتراک
فکرا ، بالخاصه عالمه ده داهای زیاده فکر آوحسا
اولور ، ارکک و قادین هر ایکسی ده کندی
فکر وحسنه آک یاقین رفیق بولوق ایستر ..
بونی کنج و اختیار ، قادین وارکک تسلیم
ایتمه نمز یوقدر . بویله اولمغه برابر فکرا ،
حسا بر برلرینک حقیقه رفیق حیاتی اولان بر
زوج ایله بر زوج بولوق بزده بک کوچدر .
صاغنده ، صولمه ، اوکده اوج قومشوم
وارکه اوچنکده حالتی عرض ایدیم :

۱ — بری آلمش بشلک اختیار برخواجه
کنج بر قیزله ازدواج ایتمش .. طبیعی بر برلری
آکلامایورلر . خواجه افندی ، اودن کیدرکن
قانی بی کلیده یور . کنج قیز اوده محبوبدر .
۲ — فنا حالده قایا بر قادین ارکک باشقا
بر قادینه بیدای مناسبت ایتمش . غاوغا ، حتی
دایاق بو اولک ایچنده اکسک دکل .

۳ — سرخوش بر آدام . آقشاملری
اوینه کلیور . کیجه دورده ، بشه قدر متادیاً
سوویور ؛ آنا سنه ، رفیق سنه ، چوجوقلرینه
طوروب دیکله نمکسزین کفرلر یاغدریور .
بو حیاتی تعمیم ایتمک ایسته مم . چونکه
مع الاسف عالمه لر مزده آز چوق هپ بو
امتاز جزائی مشاهده ایتمک محققدر .

تقدیر ایدره رک بو سعادتی تولید ایله یه سیله جک
اسبانی اولدن دوشونورلر .
پک چوق کنج ارقاداشلرم طانیققلری
قیز اولمادیقی ایچون و طانیما یارق اولندکلی
تقدیرده مسعود اولامایا جقلوی اندیشه سیله
اولتمکدن صرف نظر ایدیورلر . ازدواجک
حیات اجتماعیه مزله ، نفوس سیاست مزله شدت
علاقه سنی دوشونورسه ک آرتیق قیزلر مزله
ارککلر مرکز حسی و فکری تماسلرینه خدمت
ایده جک وسیله لر احضار ایتک همزه بروطفه
اولور . ۲۸ تموز ۱۹۱۷ نافع عطف

محیط اجتماعیه قدر کیمیور . قادین اویسه
چو جوقلرینه باغلاماز . ارکک چالیشما یه ذوقله
قوشماز . هر ایکیمی ده حیات حقنده بدین بولورلر
سعادتی اسکی هندیلر کبی (نیروانا) ده آزارلر
اولر مرکز اشیکنده باشلایان بولوم قوقوسی .
طانیما یارق با بیلان ازدواجلردن انتشار ایدیور .
شیعده یه قدر بومستلانی دوشونلر ، ارککلر مرکز
اولوبوردی . فقط چوق شایان شکراندرکه
قیزلر مزله آرتیق طانیما یارق نه ولتمک ایسته .
میورلر . اولرده قوراجقلری غانه ک سعا .
دندن کندی حصه لرینک ده پک بویوک اولدیغی



ایرانه تورک صنایع نقبسی

اشعار

شاهزاده ابراهیم میرزانک تورکجه اشعار
معروفدر . ۹۵۰ هجری تاریخدن ۱۲۰۰ هجری
تاریخه قدار تورکجه اشعار نادر کورونور آنجق
ابتدای سلطنت قاجاریه دن صوکره آذربایجانده
تورکجه اشعار و شاعرلر یکیدن کورونمکه
باشلادی و بعض تورکجه دیوانلر و کتابلر تپریزه
طبع اولندی ، فضولینک دیوانی و لیلی مجنونی
برقاج دفعه ، ترکجه سیف الملوک برقاج دفعه ،
ترکجه حکایه حسین کرد ، ترکجه چهار درویش ،
ترکجه رسم نامه ترکجه مختار نامه ، دیوان نیائی ،
دیوان خلیفه ، دیوان ناجی ، دخیال منظوم و غیر
منظوم مرثیه لری دیوان قمری ، دیوان العلی ،
دیوان شکوهی ، دیوان دلسوز ، شریعتده دأثر بعضی

تورک لسانیه اشعار و تشریات سلاله جنکیزیه
ایله قمعه باشلابوب تیموریلر عصرنده ترقیاته
واصل اولدی . شعرا ترکجه شعر - دیوانمه
و محررلر تألیفات شروع ایتدیلر . تیموری شاهزاده -
لرینک اکثری سنک تورکجه اشعار و دیوانی از
جمله بایستقر میرزانک و سلطان حسین بایقرانک
و بابر شاهک مرتب دیوانلری وارد تیموریلرک
اتقراضی تورانده و ایرانده مشعع صورنده ترقی به
باشلایان تورک معارف و صنایع نقیه سنک انحطاطه
باعث اولدی . تیموریلردن صکره باشلایان دین
غوغالری تورک لساننک رسمیتدن دوشمه سته
سبب اولدی .

بیوک شاه اسماعیل و طورونی معروف داهی